

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

IV. Statum naturae integrae à statu naturae lapsae non distinxit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A spiritum, & utriusque viæ fautores Angelos, ait: *Non enim vi res agitur, neque necessitate in alteram partem anima declinat: sed pulchre intelligebat Iansenius ex sequentibus explanationem suam labefactatum iri. Talia hæc sunt: alioquin nec culpa eius, nec virtus posset adscribi; nec boni electio primum, nec declinatio mali supplicium mereretur: sed servatur ei in omnibus liberitas arbitrij, ut in quodcumque voluerit ipsa declinet, sicut scriptum est: Ecce posui ante faciem tuam vitam & mortem, & ignem & aquam. Nã si alterutram eligere potest partem anima, neutri certe ulla necessitate addicitur. Responsionis suæ confirmanda, & Origeniana sententia apertius etiã declaranda gratia, aliquot addit Petavius ejus testimonia ex Hom. 20. in Num. quibus vocante licet, & pellicente interiore gratia nullam nobis imponi necessitatem, sed in contraria ferri voluntatem posse perspicuum fit: addit & aliud è libr. 6. in Epist. ad Rom. Quibus attexamus & illud è libr. 3. *Ἐξ ἀρχῆς*, cap. 3. *Boni vero spiritus recipit (anima) energiam, id est inoperationem, cum & provocatur ad bona, & inspiratur ad caelestia vel divina: sicut sancti Angeli, & ipse Deus operatus est in Prophetis, suggestionibus sanctis ad meliora provocans & cohortans; ita sane ut maneret in arbitrio hominis ac iudicio, si sequi velit aut nolit ad caelestia & divina provocantem.* Sed quid his colligendis immoramur, cum plura etiam congesserit Iansenius Tom. 1. libr. 6. cap. 13. ut ostenderet in indifferentia ad bonum & malum, citra ullam necessitatem, liberi arbitrij naturam ab Origene fuisse collocatam. *Gravissime, inquit, fuisse reprehensos ab Augustino Pelagianos propter illam inanisibilem & quasi essentialem in omni statu liberi arbitrij indifferentiam ad bonum & malum, exclusamque alterius partis necessitatem, ex iis qua libro secundo diximus intelligi potest: hæc est enim totius Pelagiana structurae basis pene præcipua. Sed illam Origenes omnibus numeris absolutam tradidit. Usque adeo namque Philosophica istius libertatis admirator, & indifferentia ad bonum & malum patronus fuit, ut illa sublata brutis aut lapidibus hominem accensendum esse decerneret. Idem quoque Origeni superius exprobraverat Tom. 1. libr. 2. cap. 4, & 5. Quod si igitur ab eo profecta est hæc opinio de natura libertatis posita in indifferentia ad bonum vel malum, exclusa alterius partis necessitate, quomodo idem ille Origenes necessitatem voluntariam & simplicem cum libertate conjungere potuit?**

IV. Verum ut in definienda arbitrij humani libertate rectum iter tenuit Origenes, non itidem in distinguenda natura integræ, ac natura lapsæ libertate satis adhibuit examinis & cautionis; nullibi quippe discrimen ullum inter utramque libertatem ab eo adhibitum reperias, & sæpe naturæ cuiuslibet, quæ rationis compos sit, quemcumque demum ordinem adeptæ sit, æqualem tribuit liberi arbitrij facultatem, & usum, ut supra dictum est. Atque is unus fuit è præcipuis Pelagianorum erroribus, paribus liberi arbitrij viribus pollentem finxisse hominem hodie nascentem, parique iustitia, sapientia, aliisque instructum dotibus, qualis à Deo conditus fuit Adamus. Attamen si perficere velimus frontem, & Origenem periculo quovis defendere, hanc adhibere poterimus exceptionem: quamvis humana vires libertatis per Adami lapsum infractæ ac debilitatæ sint, naturam tamen ipsam libertatis illius suam servasse integritatem; nec ullam proinde signatam esse ab Origene distinctionem inter libertatem quæ Adami præcessit lapsum, & quæ consecuta est, quod ad puram respiceret libertatis naturam, non ad robur ipsius & potestatem.

V. Ex hac Origenis sententia de indifferenti hominis ad bonum vel malum propensio-
ne aptum illud est & consequens, hominem hac instructum facultate, gratiæ modo ponatur auxilium, pravis cupiditatibus posse obsistere, vel parere, & virtutem vel respuere, vel amplecti. *Evidens igitur ratio est, inquit libr. 3. *Ἐξ ἀρχῆς*, cap. 2. quia sicut in rebus humanum propositum solum per seipsum imperfectum est ad consummationem boni; adjectorio namque divino ad perfectam quaque perducitur: ita etiam in contrariis in illa quedam, & velut quedam semina peccatorum ab his rebus qua in usu naturaliter habeantur, accipimus, &c. Tum sub finem capitis: Nihil aliud putandum est accidere nobis ex ipsis que cordi nostro suggerantur bonis vel malis, nisi commotionem solum, & incitamentum provocans nos ad bona vel mala. Possibile autem nobis est, cum in aliquo virtus nos caperit ad malum incitare, abicere à nobis pravus suggestiones, & resistere suasionibus, & nihil profus culpabiliter gerere. Et rursus possibile est, ut cum nos divina virtus ad meliora provocaverit, non sequamur, liberi arbitrij potestate in utroque nobis servata.* In hac acriter insurgit Irenæus Antistes libr. 2. De Pelag. har. cap. 4. & libr. 4. cap. 7. & libr. 6. cap. 4. ubi queritur censuisse Origenem animi motibus ad bonum malumve nos concitantibus nutu rationis nos adverteri, atque eos ad bona vel mala gubernari, merumque ait doctrinam hanc esse Pelagianisimam. Si vel animum posse ad bonum per se moveri, absque pravio gratiæ Dei incitamento; vel impellenti nos ad malum libidini per se posse obsistere, etiam gratiæ juvantis ope destitutum voluit Origenes: damnandus quidem error ille est. Sin vero gratiæ impulsu adjuncto & auxilium, utrobique culpa caret; nam in motus animi malos, quos concupiscentia gignit, & bonos, quos educit gratia, imperiū tenet libera voluntas, & vel malis obtemperat, propriis illuc & nativis inclinata nutibus, vel ad bonos se erigit, gratiæ divinæ adjumentis roborata. Vtrum vero senserit Origenes, si quis ex me quærat, bona fide responderim gratiæ auxilium admi-